

We leven in een bijzonder land en we leven in bijzondere tijden. Sinds de bankencrisis van 2008 is het in Nederland niet meer goedgekomen. Al zes jaar lang stagneert de economie, de huizenmarkt ligt sinds die tijd op zijn gat en de werkloosheid is sinds 2008 fors toegenomen. Het bezuinigingsbeleid in combinatie met lastenverzwaring voor de bevolking zorgt ervoor dat de crisis veel langer duurt en veel dieper gaat dan nodig is. En ondertussen legt het kabinet van VVD/PvdA met steun van D66 de rekening van de crisis keihard neer bij hen die het minst kunnen missen: huurders, ouderen en gehandicapten die zorg nodig hebben, in de jeugdzorg en bij de sociale werkvoorziening.

We leven in een bijzonder land. Nederland trekt jaarlijks bijna 12 miljard uit aan hypotheekrenteafrek voor de meest welvarende helft van bevolking. Het armste deel van de bevolking krijgt 2,4 miljard aan huurtoeslag. Daarmee krijgt de rijkste helft 5 keer zoveel woonkostensubsidie als de armste deel van de bevolking. Maar daarmee is de kous nog niet af. Door de verhuurderheffing gaan huurders in 5 jaar tijd in heel Nederland 3 miljard meer aan huur betalen, bovenop de inflatie. In 2019 betalen Nijmeegse huurders samen 34 miljoen meer aan huur, dan in 2012, wat betekent dat de gemiddelde huurprijzen in 7 jaar tijd stijgen met bijna 100 euro per maand, bovenop de inflatie. Het zijn vooral de mensen met een modaal inkomen die hiervoor de rekening betalen. Hun huren stijgen de komende jaren niet zelden met 200 euro of meer per maand.

Jan Modaal zijn portemonnee wordt leeggeroofd door dit kabinet. Jan Modaal is niet armlastig, maar Jan Modaal wordt wel armlastig gemaakt door dit kabinet van VVD/PvdA met steun van D66.

En juist voor die mensen hebben we besloten om de afvalstoffenheffing in 3 jaar tijd af te schaffen. Waar huurders gemiddeld 100 euro per maand meer aan huur betalen geven wij ze via de afschaffing van de afvalstoffenheffing 120 euro per jaar terug. Daarmee compenseren we een heel klein beetje de roof uit Den Haag waardoor modale inkomens tot armoede worden gebracht.

En daarmee doen we precies het omgekeerde wat D66 met de vorige coalitie en nu opnieuw wil doorvoeren, namelijk een verhoging van de afvalstoffenheffing in 2015 met maar liefst 25% waardoor de afvalstoffenheffing vanaf 2010 met maar liefst 100% gestegen is.

Van de afschaffing van de afvalstoffenheffing profiteren bijna 40.000 huurders in Nijmegen en van deze maatregel profiteren alle woningeigenaren met een woning onder de 2 ton. Dat betekent dat bijna de helft van de woningeigenaren minder belasting gaat betalen (en dus niet meer zoals D66, CDA en VVD suggereren) Alles bij elkaar opgeteld gaat bijna 80 procent van de bevolking dankzij deze maatregel minder betalen. Alleen de meest welvarende 20 procent moet inderdaad wel meer betalen, maar daarvan is de helft (de mensen met een eigen woning tussen de 2 en 3 ton) maximaal 50 euro per jaar meer kwijt.

Iedereen weet dat de SP graag de helft van deze OZB-verhoging had willen doorschuiven naar bedrijven. Daarmee zou iedereen met een woning tot 3 ton minder hoeven betalen. Daarmee zou 90 procent van de bevolking goedkoper uit zijn. En daarmee zou alleen de rijkste 10 procent van de bevolking meer moeten betalen. Zoals u allen zult begrijpen is het in coalitieponderhandelingen geven en nemen. Wij kunnen goed leven met dit compromis.

Dan de woningcorporaties. Door de afschaffing van de afvalstoffenheffing zijn woningcorporaties straks 2,1 miljoen per jaar duurder uit. Als je dat afzet tegen de verhuurdersheffing van 34 miljoen meer in 2019 dan is dat een schijntje. Het kan er bij mij niet in dat de Nijmeegse woningcorporaties, de verhuurdersheffing omarmen, maar de afschaffing van de afvalstoffenheffing als een onacceptabele maatregel zien. Temeer daar wij hebben aangeboden om op alle mogelijke manieren te willen kijken hoe we dit verlies voor de corporaties kunnen compenseren. Denk dan aan goedkopere grond, duurzaamheidsinvesteringen, goedkope leningen voor middeldure woningen waarmee door corporaties geld verdiend kan worden in plaats van dat ze er geld bij moeten leggen. Ik begrijp heel goed dat corporaties het spel nu eventjes hard spelen, maar het lijkt me verstandiger om te kijken hoe we snel samen spijkers met koppen kunnen slaan. Hoe we ervoor kunnen zorgen dat we de woningbouw vlot trekken en gaan bouwen, bouwen en nog eens bouwen. Zolang starters gemiddeld langer dan 7 jaar moeten wachten op een woning, is er woningnood in Nijmegen. Zolang die wachtlijst niet is weggewerkt kunnen we woningen blijven bouwen.

En hoe we ervoor gaan zorgen dat de huren niet de pan uit rijzen. Door de verhuurdersheffing verdwijnen er de komende jaren 8.500 betaalbare huurwoningen, terwijl er juist behoefte is aan 3.500 extra betaalbare huurwoningen. Dat betekent dat er voor 12.000 mensen straks geen betaalbare woning te krijgen is, terwijl hun portemonee een duurdere woning niet kan trekken. Daarover moeten we met de corporaties in gesprek, om te kijken hoe we deze ramp kunnen afwenden.

Een andere belangrijke vraag is: hoe krijgen wij meer mensen aan het werk. De werkloosheid is tot recordhoogten gestegen en het ziet er niet naar uit dat er snel een daling komt van het aantal mensen met een uitkering. Een van onze speerpunten was de invoering van een loonkostensubsidie voor uitkeringsgerechtigden zodat we hun loonkosten kunnen drukken en daarmee hun kansen op de arbeidsmarkt kunnen vergroten. In de begroting is daarvoor 2,8 miljoen ingeboekt, maar van die 2,8 miljoen gaat volgens de begroting van het werkbedrijf 1,8 miljoen op aan apparaatskosten. (195.000 naar materiële kosten meerwerk, 160.000 naar begeleiding prestarters, 1,471 milj naar verbindingkosten). Ik weet niet wat het college hiervan denkt, maar de bedoeling was dat uitkeringsgerechtigden gewoon een rugzakje met loonkostensubsidie kunnen meekrijgen, zonder dat er een heel ambtenarenapparaat in die rugzak zit. Ik ben dan ook heel benieuwd hoe het college het kan verantwoorden dat 65 procent van het geld voor loonkostensubsidie opgaat aan overhead. Volgens mij was het de bedoeling dat het nieuwe werkbedrijf efficiënt ging werken, en niet dat alle gelden om mensen aan het werk te krijgen in het apparaat verdwijnt.

Ik ben er trots op dat deze coalitie bijna een miljoen meer uittrekt voor cultuur dan de vorige coalitie. Het belangrijkste verschil tussen deze en de vorige coalitie is de SP versus D66. Wij hebben met dit programma aangetoond dat je de lasten voor 80% van de bevolking kunt verlagen en toch een miljoen meer kunt investeren in cultuur. En dat is belangrijk. Want als je geen bruisende stad bent, jaag je bewoners en bezoekers uiteindelijk de stad uit. Waar D66 roept dat ze een cultuurpartij is, moet ik toch vaststellen dat D66 thuishoort in de hoek van de cultuurbarbaren. VVD laat in haar alternatieve begroting zien, dat ze kiest voor een suffe en saaie stad waar niks meer op cultureel vlak te doen is. Liberale jongens en meisjes, het leven is bij jullie geen feest. Wat de SP betreft houden we het in Nijmegen leuk, interessant, swingend en gezellig.

Een klein puntje wil ik nog even aanstippen: Waalhalla. Ik weet dat het college naarstig op zoek is naar een goede locatie. Onduidelijk is op dit moment waar Waalhalla kan landen en of dit kosten met zich meebrengt die Waalhalla niet zelf kan dragen. Ik geef het college geen carte blanche, maar weet dat u altijd bij de SP terecht kan als er wat extra geld nodig is om de verhuizing van Waalhalla te bekostigen.

Tot slot de zorg voor onze ouderen en gehandicapten. Ik ben er trots op dat we in deze begroting durven garanderen dat alle ouderen en gehandicapten de zorg (en thuiszorg) krijgen die ze nodig hebben. De slag die wethouder Frings maakt, is precies wat we nodig hebben om de Haagse kortingen het hoofd te bieden. Maar nog trotser ben ik op de verlaging van de eigen bijdragen voor WMO-voorzieningen. Dit betekent dat ouderen met een inkomen rond de 30.000 euro per jaar bijna 700 euro minder hoeven betalen voor noodzakelijke zorg (56 euro per maand). Daarmee zijn de torenhoge eigen bijdragen voor thuiszorg en voorzieningen afgeschaft. Wij vinden het een kwestie van beschaving dat wij allemaal samen betalen voor de zorg die mensen nodig hebben. Dat heeft solidariteit, en dat is waar deze stad voor gekozen heeft. Daarmee zijn we volgens mij uniek in Nederland. Waar alle gemeenten braaf de landelijke richtlijnen voor eigen bijdragen volgen, zorgen wij in Nijmegen dat de torenhoge bijdragen voor thuiszorg en voorzieningen worden afgeschaft. Ik ben er trots op dat we in Nijmegen solidair zijn met ouderen en gehandicapten die zorg nodig hebben. En gelukkig zie ik bij deze begroting geen partij die aan deze nieuwe verworvenheid voor onze ouderen durft te tornen. Mocht de oppositie daar de komende jaren toch aan willen morrelen, dan zeg ik u alvast: 'over my dead body'.